

Gfv.X.30.021/2012/3.szám

A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a dr. Csikós Csaba ügyvéd ... által képviselt **Dr.B. I. S.** ... felperesnek a ... dr. Jutasi György ügyvéd) által képviselt **K. E. Zártkörűen Működő Részvénytársaság** ... alperes ellen választottbírósági ítélet érvénytelenítése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2011. december 2. napján kelt, 15.G.41.698/2011/6. számú jogerős ítélete ellen a felperes részéről 7. sorszám alatt előterjesztett felülvizsgálati kérelem alapján indult felülvizsgálati eljárásban meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a Fővárosi Bíróság 15.G.41.698/2011/6. számú jogerős ítéletét hatályában fenntartja.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A jogerős ítéletben megállapított és a felülvizsgálati kérelem elbírálása szempontjából jelentős tényállás a következő:

A felperes és az alperes jogelődje 2000. január 26-án vagyonkezelési szerződést kötöttek, melynek 10.2. pontjában jogvitájuk elbírálására a Pénz és Tőkepiaci Állandó Választottbíróság hatáskörét kötötték ki.

Az alperes - alkalmazottain keresztül - jelentős kárt okozott a befektetőinek, melyeket részben megállapodással kívánt rendezni, részben több bírósági eljárás is indult ellene. Az alperes feltételes adómegállapítás érdekében 2004. február 27-én megkereste az illetékes adóhatóságot, miután több ügyfél részére kellett kártérítést fizetnie különféle jogcímenek. A Pénzügyminisztérium illetékes helyettes államtitkára a 2004. május 25-én kelt 5924/2004/3. számú határozatában kifejtette, hogy a tőkeveszteség

megtérítésére szolgáló kártérítés mentes az adófizetés alól, viszont az alperes köteles a 38 %-os mértékű jövedelem-adó előleget levonni, ha „egyéb jövedelem” jogcímű jövedelem elmaradása miatt fizet kártérítést. Az alperes 2006-ban ismét a Pénzügyminisztériumhoz fordult, ahol a szakállamtitkár 12.753/2006. számú válaszában megerősítette az első értelmezést.

A felperes - pertársával - 2005. december 2-án keresetet nyújtott be a Választottbírósághoz (alapper), amely a 2006. szeptember 26-án megszületett 19/2005. számú ítéletében kötelezte az alperest, hogy jelen per felperesének általános kártérítésként fizessen meg 633.553.370 Ft tőkét és erre 2004. november 18-tól kezdődően a mindenkori jegybanki alapkamat kétszerezésének megfelelő összegű késedelmi kamatot. Az alperes a megítélt összegből 137.308.888 forintot vont le adóelőleg címén és ezt az adóhatóság részére átutalta. A felperes 2006. évi adófizetési kötelezettségére vonatkozó 2008. június 23-i önellenőrzés 137.587.888 Ft összegű visszaigényelhető személyi jövedelemadót mutatott ki, ellenőrzés alapján azonban az adóhatóság megállapította, hogy ebből 92.188.476 Ft jogosulatlan visszaigénylésnek minősült - azaz ezt adóként kellett figyelembe venni -, ugyanakkor az adóhatóság a felperessel szemben nem alkalmazott bírságot. A felperes a határozatot megfellebbezte, azonban az adóhatóság a 2009. július 23-án kelt másodfokú határozatában az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

A felperes 2010. december 17-én levélben felszólította az alperest, hogy négy napon belül fizessen meg részére 137.308.888 Ft kártérítést, és ennek 2006. november 17-től a mindenkori jegybanki alapkamat kétszerezésének megfelelő mértékű késedelmi kamatát. Miután az alperes a felszólításnak a megadott határidőben nem tett eleget, a felperes 2010. december 23-án benyújtott keresetében kérte, hogy a Választottbíróság kötelezze az alperest 137.308.888 Ft kártérítés, ennek 2006. november 17-től a mindenkori jegybanki alapkamat kétszerezésének megfelelő mértékű késedelemi kamata és a perköltség megfizetésére. A keresetet azzal indokolta, hogy az alapperben el nem bírált, újabb kár merült fel a felek között létrejött vagyonkezelési szerződés megszegéséből. Az alapperben megállapított alperesi jogellenesség okozati összefüggésben áll a megítélt kártalanításból levont 36 %-os adóelőleg, illetve adó levonásával, ami a teljes vagyoni kárpótláshoz viszonyítva a felperes oldalán 137.308.888 forintos kárként jelent meg. Ha az alperes jogszerűen járt volna el, úgy hozamot ért volna el, ami a 2006. augusztus 31-ig hatályos adószabályok szerint adófizetési kötelezettséget nem eredményezett volna. Az alperes jogellenes magatartása miatt kellett az alapperben eljáró Választottbíróságnak az elmaradt hozam mértékét általános kártérítés formájában megállapítani, aminek a felperes számára hátrányos adójogi következményei voltak.

Az alperes kérte a kereset elutasítását. Egyebek mellett arra

hivatkozott, hogy a felperesi követelés elévült, mert az alapperben meghozott ítélet szerint a késedelmi kamat fizetésének kezdő időpontja 2003. november 18. napja volt, a felek ekkor számoltak el egymással, és ez az időpont tekintendő a károkozás napjának, ahonnan az elévülés számítandó. Az általános elévülési idő 5 év, ami a követelés esedékessé válásával, vagyis kártérítés esetén a károsodás bekövetkezésekor elkezdődik. Ez az idő az alperes részére küldött fizetési felszólításig már eltelt.

A Választottbíróság által 2011. március 2-án tartott tárgyaláson dr. K. J. választottbíró - a jegyzőkönyv szerint - „tájékoztatatta a feleket, hogy ügyvédként megbízási jogviszonyban állt, illetve áll a K. S. Magyarországi Fióktelepével, amely társaság több áttételen keresztül cégjogi kapcsolatban áll a közvetetten az alpereseket is tulajdonló K. bankkal. Ez a körülmény nem alapoz meg önmagában szabályzati kizárási okot, de szükségesnek ítélte erről tájékoztatni a feleket, hogy a felek ennek ismeretében tudjanak nyilatkozni.

A felek képviselői tudomásul veszik a fenti tájékoztatást és az eljáró tanács összetételével kapcsolatosan kifogást nem terjesztenek elő."

A Választottbíróság a 2011. április 12-én tartott második tárgyalásán rekesztette be a tárgyalást.

A Pénz- és Tőkepiaci Állandó Választottbíróság 16/2010. számú ítéletében a felperes keresetét elutasította és kötelezte a perköltség megfizetésére.

Úgy ítélte meg, hogy a felperes az adófizetési kötelezettségből eredő esetleges követelését menthető okból nem tudta érvényesíteni, mivel az adott jogszabályi környezetben nem jutott az adóhatóság által képviselt értelmezésre.

Ebből az is következik, hogy az alapperben a felperes az adófizetési kötelezettség vonatkozásában olyan adatokat, tényeket nem tett és nem is tehetett a per tárgyává, amely alapján a felperes és a Választottbíróság kétségtelenül azonosítani tudta volna, hogy a felperessel szemben támasztott követelés az esetleges adófizetésre is kiterjedne. Így az alapperben érvényesített követelés az adójogi követelésre vonatkozó igény (az alapperben a károkozás időpontjaként megállapított naptól, azaz 2003. november 18-tól számított) elévülésének megszakadását nem eredményezte.

Megállapította, hogy a felperes esetében az elévülés nyugvása volt megállapítható a Ptk. 326. § (2) bekezdése szerint, mert az adójogi szabályok értelmezése különösen bonyolult volt. Emiatt a felperes csak 2009. július 23-án, a 2279199681. számú adóhatósági határozatból szerzett tudomást a rá vonatkozó adójogszabály hiteles értelmezéséről, ezért eddig az időpontig menthető okból nem tudta az igényét érvényesíteni.

Ezt követően azonban egy év állt volna rendelkezésére, hogy a pótlólagos igény érvényesítése érdekében fellépjen az alperessel

szemben, azonban csak 2010. december 17-én szólította fel az alperest írásban. Az alperes elévülési kifogását ezért megalapozottnak találta, mely kizárja a követelés bíróság előtti érvényesítését.

A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság a választottbíráskodásról szóló 1994. évi LXXI. törvény (Vbt.) 55.§(1) bekezdés e) pontja, valamint 55.§ (2) bekezdés b) pontja alapján érvénytelenítse a Választottbíróság ítéletét.

Keresetét azzal indokolta, hogy dr. K. J. választottbíró érdekeltsége az ügy kimenetele szempontjából sokkal súlyosabb, mint amilyennek a tárgyaláson elhangzott, a feltárással kapcsolatban előadott nyilatkozata alapján gondolni lehetett. A felperes csak az ítélet meghozatala után szerzett tudomást arról, hogy dr. K. J. korábban a Budapesti Értéktőzsde Jogi Osztályán tevékenykedett és amikor azt kiszervezték, akkor megbízási szerződéssel állandó jelleggel ő járt el a Tőzsde jogi ügyeiben. A K. S. Magyarországi Fióktelepe 5,8 %-ban, a K. E. Zrt. pedig 0,12 %-ban részvénnyese a Tőzsdének, amellett, hogy a K. Bank egyedüli tulajdonosa a K. B. Zrt-nek, amely társaság egyedüli tulajdonosa az alperesnek.

A Vbt. 55.§ (2) bekezdés b) pontja alapján pedig azért érvénytelenítendő a Választottbíróság ítélete, mert az sérti a pártatlan és igazságos eljárás követelményét. Álláspontja szerint az ítélet indokolásának gondolatmenetéből, logikai felépítéséből és érvelésének módjából világosan kitűnik, hogy azzal az előzetes elhatározással folytatta le a Választottbíróság az eljárást, hogy az adófizetési kötelezettsége előidézése által okozott kárt nem hárítja át az alperesre. Hangsúlyozta, hogy a választottbíróknak az volt a szándéka, hogy a követelés elévülését nyilvánvalóan mondvacsinált okokra hivatkozással mondják ki, továbbá az elévülés szabályait szándékosan félremagyarázzák. Utalt e körben az elévülés félbeszakadásával, nyugvásával kapcsolatos választottbíróági ítéleti rendelkezésekre.

Az alperes kérte a felperes keresetének elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását. Álláspontja szerint a felperes keresetében felhozottak nem tekinthetők feltárási oknak, ezért a Választottbíróság nem sértett eljárási szabályt. A keresetben megjelölt tények miatt az ítéletet közrendbe ütközés folytán sem lehet érvényteleníteni.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 1.250.000 forint perköltséget. Az ítélet indokolásában kifejtette,

hogy a feltárási kötelezettség a Vbt. 17.§ (1) bekezdése szerint alapvető eleme a választottbírósi eljárásnak. A választottbírónak meg kell ismertetnie a felekkel azokat a körülményeket, melyek jogos kétséget ébreszthetnek a választottbíró függetlensége és pártatlansága tekintetében. A feltárás nem jelenti azt, hogy a választottbíró elfogult lenne, de a felekre kell bízni annak megítélését, hogy elfogadják-e - a körülmények ismeretében - a kijelölt választottbírókat. Ha a választottbírák megfelelően feltárják kapcsolataikat a felek előtt az eljárás kezdetén, és a felek ezt tudomásul veszik, ezt követően nem élhetnek kizárási indítvánnyal, és az ítélet érvénytelenítését sem kérhetik erre hivatkozással.

A bíróság utalt az International Bar Association (IBA) által a feltárási kötelezettség tartalmával kapcsolatban kialakított irányelvekre, amelyek befolyásolják a joggyakorlatot és úgy ítélte meg, hogy az IBA irányelv listája alapján a felperes által megjelölt egyik kapcsolat sem minősíthető kötelezően feltárandó kapcsolatnak. A bíróság figyelembe vette, hogy a választottbíró feltárta a K. S. Magyarországi Fióktelepével és a Budapesti Értéktőzsdével fennálló kapcsolatát, s a felperes által megjelölt tulajdoni részesedés mértéke mindenki számára megismerhető, köztudomású adat. Kifejtette, hogy a jogszabály és a bírói gyakorlat is a választottbírónak a felekkel fennálló kapcsolata feltárást teszi kötelezővé, nem pedig a felek tulajdonosának tulajdonosi köréhez tartozó egyes cégek tulajdonosi részesedésének elenyésző mértékű feltárást olyan cégben, ahol a választottbíró az általa feltárt kapcsolattal rendelkezik. Ebből következően a Vbt. 55.§ (1) bekezdés e) pontja szerinti okból nem találta érvényteleníthetőnek az ítéletet.

A felperes által állított közrendbe ütközés kapcsán kifejtette, hogy a polgári bíróság a Választottbírói ítéletét érdemben nem bírálhatja felül, a Választottbírói ítéletének még esetleges jogszabálysértő rendelkezése sem alapozza meg a választottbírói ítélet közrendbe ütközésének megállapítását.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, melyben elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését kérte és a keresetnek megfelelően a választottbírói ítélet érvénytelenítését, másodlagosan pedig a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára kötelezését. Perköltség igénye volt. Állította a Vbt. 55.§ (1) bekezdés e) pontjának és (2) bekezdés b) pontjának megsértését.

A kérelem indokolásában ismét hivatkozott arra, hogy az ítélet meghozatala után szerzett tudomást arról, a választottbíró a Budapesti Értéktőzsde jogi osztályának alkalmazottja volt korábban,

majd annak kiszervezése után megbízási jogviszony alapján állandó jelleggel ő járt el az Értéktőzsde ügyeiben. A K. S. Magyarországi Fióktelepe 5,9 %-ban, míg a K. E. Zrt. 0,12 %-ban részvényese az Értéktőzsdének, a K. Bank pedig egyedüli tulajdonosa a K. Bank Zrt-nek, ez pedig utóbbi egyedüli tulajdonosa az alperesnek. Álláspontja szerint a választottbíró érdekeltsége sokkal súlyosabb, mint ahogy a tárgyaláson elhangzott nyilatkozatából azt gondolni lehetett.

Kifejtette, az elsőfokú bíróság iratellenesen állapította meg, hogy a választottbíró feltárta a Budapesti Értéktőzsdével fennálló kapcsolatát is, a jegyzőkönyvből megállapíthatóan erről nem esett szó a tárgyaláson. Ugyanakkor az elsőfokú bíróság azon érvelése, hogy a cégszűrés köznevelésű, életidegen, mert hogyan tudna a peres fél a tárgyaláson utánanézni az egymással bonyolult kapcsolatban álló cégek adatainak. A választottbíró cégekkel fennálló kapcsolata pedig a cégnyilvántartásból egyébként sem állapítható meg.

Hivatkozott arra, hogy a Választottbíróságnak olyan jogvitában kellett döntenie, amely a cégcsoportot súlyosan érintő büncselekmény-sorozat részét képezi, és amely miatt éles ellentét alakult ki az alperes valamint a károsultak között.

A közrendbe ütközés kapcsán kifejtette, a jogerős ítélet nem vizsgálta meg, hogyan történt az elévülés szabályainak alkalmazása. Állította, hogy nem a jogszabályok téves alkalmazásáról van csak szó, hanem a Választottbíróság előre eldöntötte, hogy nem ad helyt a felperes keresetének. A jogszabály - felperes álláspontja szerinti - téves értelmezése és a Legfelsőbb Bíróság iránymutatásának semmibe vétele nem származhat a jogismeret hiányából, csakis szándékos félremagyarázásról lehet szó, ez pedig sérti a tisztességes eljárás követelményét, emiatt a választottbírósági ítélet a közrendbe ütközik.

Az alperes nem nyújtott be felülvizsgálati ellenkérelmet.

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján.

A felülvizsgálati bíróságnak elsőként abban a jogkérdésben kellett állást foglalnia, helyesen állapította-e meg az elsőfokú bíróság, hogy a választottbíró eleget tett feltárási kötelezettségének akkor, amikor az első tárgyaláson bejelentette, „ügyvédként megbízási jogviszonyban állt, illetve áll a K. S. Magyarországi Fióktelepével, amely társaság több áttételen keresztül cégjogi kapcsolatban áll a közvetetten az alpereseket is tulajdonló K.

bankkal."

A felperes tényyszerűen hivatkozott arra, hogy a választottbíró a Budapesti Értéktőzsdével fennálló kapcsolatát nem tárta fel. A Kúria álláspontja szerint azonban a jelen perben vizsgált választottbíróválasztási eljárásban ilyen feltárási kötelezettség nem is terhelte a választottbírókat. A Budapesti Értéktőzsde ugyanis a választottbíróválasztási eljárásban félként nem szerepel. Az a körülmény, hogy annak a cégcsoportnak, amelyhez az alperes is tartozik, milyen tulajdoni hányada van a Budapesti Értéktőzsdében, a jelen ügy szempontjából lényegtelen. A felperes által megjelölt tulajdoni hányadok olyan csekély mértékűek, hogy azzal a Budapesti Értéktőzsde döntéseit - így a választottbíró megbízását - befolyásolni nem lehet, egyébként pedig a választottbíró által feltárt, az alperessel fennállott sokkal szorosabb kapcsolatot a felperes nem kifogásolta.

A kifejtetekre tekintettel az elsőfokú bíróság helyesen ítélte meg, a választottbíró által fel nem tárt kapcsolat nem alkalmas arra, hogy jogos kétségeket ébresszen a választottbíró függetlensége vagy pártatlansága tekintetében. Nem alapos tehát a felperes felülvizsgálati kérelme, melyet a Vbt. 55.§ (1) bekezdés e) pontjának megsértésére alapított.

A Vbt. 55. § (2) bekezdés b) pontjában foglaltak megsértése, a közrendbe ütközés tekintetében a felperes azt állította, hogy a Választottbíróválasztási eljárás követelményeit megsértve, tudatosan értelmezte félre a jogszabályt, vagy nem ismerte a szabályokat, vagy nem volt képes annak értelmezésére.

A Kúria álláspontja szerint helytállóan fejtette ki az elsőfokú bíróság, hogy a polgári bíróság nem vizsgálhatja felül érdemben a Választottbíróválasztási eljárás ítéletét. Egy választottbíróválasztási ítélet közrendbe ütköző akkor lehet, ha olyan értelmezéssel ruház fel egy általa alkalmazott jogszabályt, a konkrét jogviszonyra vetített jogkövetkeztetésével, amely lerontja az állam feltétlen érvényesülést igénylő normáit, azokat tagadja. Az érvénytelenítési per bírósága nem rendelkezik fellebbezési bírósági hatáskörrel, érdemben nem bírálhatja felül, hogy a Választottbíróválasztási eljárás az általa elbírált jogviszonyra az adott jogi normát helyesen alkalmazta-e. Arra vonatkozóan pedig, hogy a Választottbíróválasztási eljárás megsértette, volna a tisztességes eljárás következményeit adat nem merült fel.

Helytállóan értékelte az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat akként, hogy a Választottbíróválasztási eljárás nem alkalmazta a jogszabályokat olyan módon, mellyel nyilvánvalóan kétségbe vonta volna az állam feltétlen érvényesülést igénylő normáit. A jogszabályértelmezés, melyet a felperes támad, az ítélet érdemének felülvizsgálatára tartozó kérdés lenne, amelyre azonban a polgári bíróságnak nincs hatásköre.

Mindezek alapján a Kúria a jogszabályoknak megfelelő jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában

fenntartotta.

A felperes pervesztes lett, ezért a Pp. 270.§ (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati eljárással felmerült, költséget maga tartozik viselni. Figyelemmel arra, hogy a felülvizsgálati eljárásban az alperes nyilatkozatot nem tett, ezért számára a Kúria perköltséget nem állapított meg.

Budapest, 2012. március 29.

Dr.Török Judit sk. a tanács elnöke, dr.Csóke Andrea sk. előadó
bíró, dr.Bodor Mária sk. bíró